

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

EEN MAN TUSSEN DE MIRTEN

3.

Ik zag des nachts en ziet, een Man, rijdende op een rood paard, en Hij stond tussen de mirten, die in de diepte waren; en achter Hem waren rode, bruine en witte paarden.
Zacharia 1 : 8

De Man tussen de mirten, de Heere der engelen, de Overste van de koningen der aarde, de Koning Zijner kerk, is ook de grote Hogepriester van Zijn volk.

Dit toch leert ons dit eerste nachtgezicht van Zacharia op een Godverheerlijkende wijze. Want voor een volk, dat door zijn zonde het ongenoegen Gods over zich gehaald had, waarvan de Heere zegt: „Bid niet voor dit volk”, en: „Al stonden Mozes en Samuël voor Mijn aangezicht, zo zal Mijn ziel toch een walg hebben van een volk als dit is; voor zulk een volk is het, dat Hij als de Verbondsmiddelaar tussenbeiden treedt.

Voor dat ellendige mirtenvolk heft Hij Zijn Hogepriesterlijk gebed op, zeggende: „Heere der heirscharen, hoelang zult Gij U niet ontfermen over Jeruzalem en over de steden van Juda, over welke Gij gram geweest zijt, deze zeventig jaar?”

Jeruzalem, de stad des groten Konings. Daar toch had de Heere een dienst van schaduwen en offeranden opgericht. Daarbijdevan bloed druppelende altaren, woonde de Heere eenmaal in de Zichzelf openbarende en gunstige tegenwoordigheid. Doch Hij bidt ook voor de steden van Juda, daarmee bedoelende het ganse land van Juda.

Ja, hier treedt Eén in de kerk voor een helwaardig volk. Hij bidt niet als een smekeling, maar op grond van Zijn verworven recht. En als Verbondsmiddelaar op grond van het eeuwig verbond tussen de Vader en Hem, vertegenwoordigt Hij Zijn ganse uitverkoren kerk voor het aangezicht Zijns Vaders. Hij draagt de kerk des ouden en des nieuwen Verbonds op Zijn hogepriesterlijk hart.

Hoe lang zult Gij U niet ontfermen?

Het is alsof de Middelaar de Vader er heilig aan herinneren wil, dat Hij in een eeuwig verbond Zich voor eeuwig verbonden heeft om eeuwig de God te zijn van dat in zichzelf ellendige mirtenvolk.

Hier toch wordt het woord van de apostel verklaard: Kinderkens! Indien we gezondigd hebben, wij hebben een Voorspraak bij de Vader. En Hij is een verzoening voor onze zonden.

En daarom bidt de Middelaar: „Hoe lang zult Gij U niet ontfermen?”

Want de tijd om het genadig te zijn, de bestemde tijd is thans gekomen. Welk een rijke troost voor een volk, dat aan zijn kant de dood en de hel verdiend heeft, en dat de Heere zulk een reden gegeven heeft om Zijn heilig ongenoegen over hen te brengen, dat het zulk een Hogepriester heeft, Die als 't ware, wanneer dat volk het verzondigd heeft en de Heere met hen in tegenheid moet wan-

delen, de kastijdingen gadeslaat en de slagen telt.

En wat voorts in dit eerste nachtgezicht van Zacharia bijzonder treft?

Het is de overeenstemming tussen het gebed van de Middelaar en het antwoord des Vaders.

De Engel des Verbonds had gebeden: „Hoe lang zult Gij U niet ontfermen?”

En de Heere antwoordt met rechtstreekse terugslag op het gebed: „Ik ben tot Jeruzalem wedergekeerd met ontfermingen”.

O, hoe werd het hart Gods des Vaders op het gebed van de Middelaar ontstoken in liefde en in trouw ten opzichte van Zijn volk. Hoe werd het volk door die Voorbidder vrij geboden. Ja, hoe spitst zich hier het antwoord des vredes toe in dit zielzaligend en zielverkwikkend woord: „De Heere zal Sion nog troosten en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen”.

Nog — niet weder — de Heere blijft Dezelfde, de Onveranderlijke tegenover een volk, dat in zichzelf niets dan veranderlijk is en blijft. Let ook voorts op het onderscheid, dat wij hier vinden tussen Jeruzalem en die geruste heidenen, dat is tussen de kerk en de wereld. Het volk wordt gekastijd, maar de wereld wordt geoordeeld.

Daarom ook, zegt de Heere, Ik ben met een zeer grote toorn vertoornd tegen die geruste heidenen. En daarom komt ook tot ons de rote en allesbeslissende vraag: Waar behoren wij bij?

Bij het mirtenbosje in de diepte of tot die geruste heidenen?

En wat hier zo vertroostend is voor de kerk, dat is tot schrik van die geruste heidenen. Dat zal wat uitmaken, als God die volle wraak van die zeer grote toorn zal openbaren en het voor eeuwig te laat zal zijn. Geen rode en geen witte paarden, zegen noch vloek hebben tot veroormoediging en bekering geleid.

We zagen ook hoe zwaar God Zijn volk bezocht had. Maar, moeten we zeggen, als dan de kastijdende hand ten aanzien van Zijn volk zo ontzettend is, wat moet dan het oordeel uitmaken voor een mens, die buiten God ligt. Ja, zo mogen we wel uitroepen: Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal dan de goddeloze en zondaar verschijnen? Hoe noodzakelijk is het daarom, dat we die Man tussen de mirten persoonlijk als onze betalende en tussentredende Zoenborg leren kennen; want daarbuiten is het voor eeuwig omkomen.

Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem. De tijden worden al donkerder, de zonde en de afval nemen hand over hand toe. De Heere komt om de aarde te richten. Alleen de Man op het rode paard, de Koning en Hogepriester van Zijn kerk, kan onze toevlucht zijn temidden van der tijden nood.

Zalig dat volk, dat in zichzelf gering, laag en ellendig is, maar dat in Hem Zijn toevlucht, zijn hoog vertrek gevonden heeft. Voor hem wordt het woord van de dichter bewaarheid:

Ik zal omdat G' in bange dagen
Mijn toevlucht waart, van U gewagen
Van U, mijn sterkte, zij mijn zang
En snarenspeel, mijn leven lang.
Ik heb in nood aan God verbonden
In Hem mijn hoog vertrek gevonden.

S.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

23

„In welk opzicht zijt gij er nu beter aan toe dan wij?” Een vraag, die ons in een geheel andere situatie laat blikken: De mannen van vorm en schijn hebben zich van alle kanten verdedigd tegenover de ernstige vermaningen van de Pelgrim. Voor hen stond het vast, dat zij als echte reizigers naar Sion ingang zouden bekomen in de stad der heerlijkheid. En daar in deze vastigheid de verzegeling van de Heilige Geest ontbrak, was het in de grond der zaak alleen maar de oppervlakkigheid van beschouwing. Maar nu vallen zij hem aan, door hem persoonlijk te vragen: „Ik welk opzicht zijt gij er nu beter aan toe dan wij?”

En dat verplicht hem vanuit zijn innerlijk en bevindelijk leven daarop te antwoorden. Maar gelukkig, onze Pelgrim is bereid tot verantwoording aan een iegelijk die hem re-

kenschap afeist van de hoop, die in hem is. „Ik volg”, zo begint hij te antwoorden, „het bevel van mijn Meester”. De beloften, die de Heere in zijn hart vervuld heeft, heeft Hij vervuld met Zijn bevel. Het ging van Hem uit, het kwam door Hem tot stand in zijn innerlijk leven. De Heere heeft in het bevel van Zijn genade niet het menselijk kunnen tot uitgangspunt, maar de almachtige kracht van Zijn genade. Bevelend vervult de Heere Zijn beloften.

Vanuit de genade des geloofs wordt altijd het bevel van de grote Meester gedaan.

Is het bevel van de Meester: „Sta op”, dan staan zij op. „Volg Mij”, dan volgen zij. „Strek uw hand uit”, en de hand wordt uitgestrekt. „Werp het net aan de rechterzijde van het schip”, en het wordt uitgeworpen. Hoe wonderlijk toch, dat het altijd de aard

N DE ADMINISTRATIE

Hartelijk dank voor de gevraagde adressen, die mij werden toegezonden. Mag ik een dringend beroep doen op onze abonnees, die van adres veranderen, mij dat toch vooral ten spoedigste te berichten, hetwelk vele onaangenaamheden bespaart. Op de vraag van enkele abonnees wanneer de 2e jaargang begint, antwoorden wij: 1 april a.s. Hun, die reeds voor de 2e jaargang hun abonnementsgeld betaalden, zeggen wij hartelijk dank. Wij wekken al onze abonnees op het verschuldigde bedrag voor de nieuwe jaargang tijdig per giro of postwissel te voldoen, zulks in verband met de zeer hoge in-kassakosten van de P.T.T. Aan giften en overbetalingen werd ontvangen, sinds de laatste verantwoording (2 febr.) f 38,-, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn. Wij blijven belangstellend uitzien, ook naar de financiële steun van onze abonnees. Voorts konden wij dankbaar noteren een tweetal nieuwe abonnees uit Friesland, ons toegezonden door Ds. v.d. B. en nog enkele door bemiddeling, eveneens van abonnees. Op al onze lezers blijven wij een beroep doen om aan ons blad meer bekendheid te geven. Met voortdurende aanbeveling. Ons gironummer is 704350 ten name van de Administratie „Bewaart het Pand”. Van Eeghenstraat 14, Alphen aan de Rijn. v.d.L.

van het geloof is het bevel van de grote Meester te doen. Wordt daarvan door een gelovige afgeweken, dan brengt hij zich daarmee in de grootste verwarring. Bij de dichter van Psalm 119 is het in de oefening van het geloof altijd een doen van de bevelen des Heeren, die hij liefhad.

Maar tot zijn medereizigers zei de Pelgrim: „Gij handelt naar uw eigen goeddunken”. De waarheid werd door hen niet aangenomen in het binnenste des harten. Het was bij hen niet een wortelen in de waarheid tot beleven van de waarheid. Uit het goeddunken van de mens vloeit altijd een eigenwillige godsdienst voort.

„De eigenaar van deze weg houdt u reeds voor dieven en daarom vrees ik, dat gij aan het einde van de weg niet als eerlijke mannen bevonden zult worden”. Want dan zult u met hetgeen waarop gij nu vertrouwt voor de dag moeten komen. En is dat vertrouwen niet een vertrouwen waarin het beeld van de Koning, het werk van de Heilige Geest schittert, dan zult u met dat alles schipbreuk lijden. Wat een zegen zo men met zijn geestelijke zaken bij de Heere kan komen, om het merkteken van Zijn gunst en goedkeuring daarover te mogen ontvangen. Het zal niet baten, al wordt het zegel van de mens er op gedrukt. In de grote dag van het gericht geldt alleen het zegel van de Heilige Geest. En daarop wijst de Pelgrim de medereizigers, door hen te bestraffen in het verzuim dat zij plegen.

„Gij zijt hier gekomen zonder Hem, op uw eigen gelegenheid, en gij zult voor uw eigen rekening blijven, zonder op Zijn barmhartigheid te mogen rekenen”.

Hier staan deze godsdienstige mensen nu voor eigen rekening, op de weg naar Sion. In hun gedachten zijn zij rijk, houden hun godsdienstige beschouwingen voor een werkelijk bezit en hebben aan geen ding gebrek. De Pelgrim weet wat het is voor eigen rekening te staan. Toen had hij geen borg voor zijn schuld, geen God voor zijn hart en geen leidsman voor zijn leven. Dag en nacht heeft hij in het gebed geweend en geklaagd om ontferming.

Maar nu weet hij door genade, in leven en sterven het eigendom van de Heere te zijn. Hij hoort Zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid, en daarop mag hij rekenen.

Hier hadden de vragers naar zijn innerlijk leven, naar zijn hoop voor de eeuwigheid niet veel tegen in te brengen, doch zij zeiden slechts, dat hij maar op zichzelf moest zien. 't Is waar, als een mens op zichzelf ziet, ziet op de verdorvenheid van zijn bestaan, ziet op het gebrek dat hem in alles aankleeft, dan zal hij zich echt zo druk niet maken met de gebreken van anderen. Maar dat is de zaak niet waarom het hier gaat. Het gaat hier niet om bepaalde zwakheden en gebreken. De Pelgrim bestraft zijn medereizigers naar de eeuwigheid, dat zij naar het Woord des Heeren met hetgeen waarop zij vertrouwen, bedrogen uit zullen komen. En hij is van Godswege verplicht, uit liefde tot hun onsterfelijke zielen, dat te doen.

Maar desniettemin weet de Pelgrim wel wat het is op zichzelf te zien. Bij het licht van het Woord des Geestes heeft hij net zo lang op zichzelf gezien totdat hij het zag gans meelaats te zijn. En toen heeft hij op een *Ander* leren zien. Leren zien op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.

Doch daaraan hebben deze mannen geen kennis. Zij hebben de klok wel eens horen luiden, maar weten niet waar de klepel hangt. Daar zij de wet, die van Sion is uitgegaan, niet kennen, kunnen zij niet komen tot de rechte kennis van het geestelijk leven.

„Nu zag ik, dat zij allen huns weegs gingen, zonder zich veel met elkander te bemoeien”. Van een komen tot vereniging is hier geen sprake, het komt zelfs steeds meer tot verwijdering. Al is men op dezelfde weg, in dezelfde kerk, als reizigers naar Sion, dan is het bij lange na nog niet bij allen een leven uit dezelfde levensbron. De één leeft uit een verbroken werkverbond, de ander leeft uit het verbond der genade. Wanneer het niet is een leven uit de innerlijke geloofsgemeenschap met Christus, dan leeft men nog uit de werken van de wet, al draagt men het teken en zegel van het verbond der genade aan het voorhoofd. En dat is nu door alle eeuwen heen de oorzaak van de verwarringen verwijdering in het kerkelijk leven geweest. Een verwijdering die niet weg te redeneren is, want de oorzaak daarvan zit in het hart. De innerlijke vereniging is in de enge poort, in het zoeken naar en in het beleven van de waarachtige bekering.

Zonder zich veel met elkander te bemoeien, zeiden zij alleen nog tot de Pelgrim, dat zij niet twijfelden of zij waren, wat het opvolgen van allerlei voorschriften en wetten betrof, even nauwgezet als hij. „We zien dus volstrekt niet in, waarin gij van ons verschilt, tenzij door de mantel, die gij om de schouders draagt en die u zeker gegeven is door de één of ander van uw burens om de schande van uw naaktheid te bedekken”.

Nauwgezet waren deze mannen wat het opvolgen van allerlei voorschriften en wetten betrof. En begrijpelijk, daar zij alles betrokken op het vlak van vorm en schijn. Terwijl het bij de oprechten gaat om de innerlijke beleving, waarin zij hun hart niet altijd mee kunnen krijgen. En zo is het dan de bede van hun hart, dat met steeds meer tederheid en nauwgezet te mogen betrachten.

Maar neen, „wetten en inzettingen zullen u niet baten, omdat u niet door de deur is ingegaan”. Wetende dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof in Jezus Christus, heeft de Pelgrim dat zijn medereizigers op het hart gebonden.

„En wat deze mantel betreft, die is mij gegeven door de eigenaar van de plaats, waarheen ik ga en wel om, zoals gij terecht opmerkt, de schande mijner naaktheid te bedekken. En ik houd dit voor een blijk van Zijn genegenheid jegens mij, want tevoren had ik niets dan lompen. En dan word ik vertroost door de gedachte: Voorzeker, wanneer ik aan de poorten der stad aankom, zal die Heere mij als Zijn eigendom herkennen, terwille van die mantel, die Hij mij schonk; die mantel, die Hij mij gaf uit vrije gunst op de dag, toen Hij mij mijn lompen en gescheurde klederen afnam”.

Vanuit het Goddelijk schenken is de Pelgrim dus deze mantel deelachtig geworden. Endan zegt hij weer: „Wat meer is, ik draag een merkteken op mijn voorhoofd, dat gij misschien nog niet bespeurd hebt. Eén van de meest vertrouwde dienaren des Konings heeft mij dit merkteken gegeven op de dag, toen de last mij van de schouders viel. Daarenboven moet ik zeggen, dat mij toen ook een verzegelde rol is geschonken om mij op mijn weg te vertroosten en te bemoedigen. Ook is mij gezegd, dat ik hem moest afgeven aan de poort der hemelse stad, ten einde daar te worden binnen gelaten. Nu twijfel ik er zeer aan, of gij ook dit alles hebt ontvangen, daar gij niet door de poort zijt binnen gegaan”.

't Is ons tot blijdschap, dat de Pelgrim door

de zalving van de Heilige Geest zo krachtig en duidelijk heeft mogen spreken van de hoop die in hem was. Laat ons dan letten op het goede, dat de Heere hem geschonken had en dat hij door het geloof deelachtig geworden was. Let op de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid, die onze Pelgrim verkregen heeft in de weg van de waarachtige bekering tot God.

Wordt het bij ons een gaan door de enge poort, dan wordt het ook een komen aan de voet van het kruis, en dan zullen ook wij die geestelijke en hemelse zegeningen verkrijgen. Alles wat wij nodig hebben voor het gaan door de enge poort, wil de Heere ons leren in de tempel van Zijn Geest. Bij het zoeken in het Boek des Heeren treden wij in de tempel van Zijn Geest, om zo in die geestelijke zaken onderwezen te worden.

A.

R. Kok.

Naar de (21) CATECHISATIE

De apocriefe boeken.

Bij onze les over de vertalingen van de Bijbel moeten we nog bespreken de apocriefe boeken. Deze kunt u vinden achter in de oude Statenbijbels. Mogelijk zijn er onder onze lezers, die wel iets over deze vreemdsoortige boeken willen weten.

Allereerst iets over de *betekenis* van de naam. Het woord apocrief betekent „verborgen”, afgeleid uit het Joodse spraakgebruik. De Joden bedoelden er mee, dat zij verborgen moesten worden omdat zij geen plaats waardig waren in het kastje op de voorlezerstoel in de synagoge, waarin de boeken werden bewaard, die voorgelezen werden. Zij zijn dan ook niet opgenomen in de Joodse canon, omdat zij die niet erkenden als het Woord van God.

Later werd het begrip „verborgen” toegepast op boeken, die door hun bedenkelijke inhoud aan het publiekelijk gebruik moesten worden onttrokken.

Bij Augustinus ging apocrief aanduiden een geschrift, welks oorsprong verborgen, onbekend is en zo tot de gedachte leidde van onecht.

Er is een hele geschiedenis aan verbonden over de waarde-bepaling en de plaats van de apocriefe boeken. Te veel om te bespreken. Slechts enkele zaken.

De apocriefen in de Septuaginta.

Zoals we reeds gehoord hebben, is de Septuaginta een vertaling van het Oude Testament uit het Hebreeuws in het Grieks, door 70 Joodse geleerden.

Deze vertaling was noodzakelijk geworden in de vergriekste wereld van toen. Want het Grieks werd de taal van handel, wetenschap en kunst. De vele Joden, die verstrooid waren over de landen van oost en west, de z.g.n. diaspora-Joden, kregen behoefte om de Bijbel te kunnen lezen in het Grieks, omdat dus algemeen Grieks gesproken werd en omdat men toch trouw wilde blijven aan de godsdienst der vaders.

Werd deze vertaling dus nodig voor het gebruik naar binnen, in huis en in de synagogen, zij vormde ook een brug naar buiten, naar het heidendom. Zij was dus van grote betekenis voor het zendingswerk.

Ook is zij onmisbaar gebleven voor de bestudering van de tekst en de zin van het Oude Testament en ook van het Nieuwe Testament. Waarom nu heeft men in deze vertaling ook de apocriefe boeken opgenomen? Was het de bedoeling om een groter en omvangrijker canon de lezers aan te bieden?

We moeten de reden zoeken in de invloed van de bekende PHILO, een Joods wijsgeer uit de eerste eeuw na Christus. Bij een eenvoudige catechisatieles willen we hierop niet breder ingaan. Zijn „logos-leer” is niet zo eenvoudig. We willen er alleen dit van zeggen, dat het zijn opvatting was, dat de goddelijke wijsheid of de Logos (de Zoon van God)

genoemd in Joh. 1 „het Woord”) niet alleen in de bijbelschrijvers werkzaam was, maar ook in ieder vroom en wijs man.

De apocriefe boeken in de VULGATA (de roomse vertaling).

Inzake de omvang van de Heilige Schrift weten we, dat de roomse kerk geen scherpe grenzen trekt. Zij laat dan ook het Woord Gods aanvullen met de *traditie*, de kerkelijke overlevering.

Daarom is het niet te verwonderen, dat zij sinds Trente de apocriefe boeken een officiële wettige plaats heeft gegeven in de canon van de Bijbel. U herinnert zich nog wel, wat we onder de canon van de Bijbel hebben te verstaan? De boeken van het Oude en Nieuwe Testament, dus dié boeken, welke de Heilige

Geest de kerk gegeven heeft als *onfeilbaar richtsnoer* voor geloof en leven.

Hiëronymus (ongeveer 340-420 na Chr.) was de vervaardiger van de Vulgata, de kerkbijbel van de roomsen. Hoewel deze Hiëronymus zelf kritisch stond tegenover de apocriefen, nam hij ze toch in zijn vertaling op. Het concilie van Trente verklaarde ze als canoniek.

De reformatoren hebben zich krachtig hier tegen verzet.

Toch zult u zich afvragen; maar waarom staan de apocriefen dan toch achter in de oude Statenbijbels en waarom heeft onze Nederlandse Geloofsbelijdenis een artikel hieraan gewijd? Hierover een volgende maal D.V. R'dam W. v.L.

beslist én gaat. Moeder ligt wakker tegen middernacht. Het dansje daarna is laat afgelopen. De volgende morgen is zo onlief niet te spreken. Is het moeilijk te zeggen, wie hier allereerst verantwoordelijk zijn?

„We kunnen de kinderen niet meer twee keer mee krijgen”. Hoe vaak horen we dat niet op huisbezoek. Dertien, veertien jaar en 't gaat niet meer. De kinderen zelf hebben 't uitgemaakt: één keer is genoeg! Het gezag sprak niet in ernst en met liefde. De ouders zijn vergeten, dat ze dit niet mochten aangaan, niet allereerst omdat zij dit niet goed vinden, maar omdat de Heere Zelf anders spreekt.

Enkele voorbeelden geven we maar. Ze zijn met tientallen te vermeerderen. Duidelijk is het, het gezag verhuist van de ouders naar de kinderen. En dat betekent nu eenmaal, omdat het daar niet thuis hoort, dat het helemaal verhuist.

Tuchteloosheid is een ramp. Een ramp voor het gezin zelf, ook straks in de maatschappij en waar de kinderen later ook komen. Het ergste is, dat geen tucht in het gezin zonde voor God is. God heeft geboden, dat het gezag door de ouders gehandhaafd zal worden. Zij zijn gesteld over hun kinderen. Van God Zelf is het gezag op hen afgedaald. Tegenover God zullen zij ook moeten verantwoorden wat zij met dat gezag gedaan hebben. Temeer moet dit spreken op het erf van de kerk, omdat zij een eed hebben gedaan voor Gods aangezicht hun kinderen naar hun vermogen te zullen onderwijzen. En dat ja-woord is juist van hen gevraagd, die door God in het ambt van ouders gesteld zijn.

Gods eer wordt tekort gedaan; als we ons gezin in tuchteloosheid opvoeden. Een officier in het leger, die zijn minderen heel gemakkelijk zijn eerbewijzen laat afnemen, laat niet alleen zichzelf ontteren maar ook de koningin, die hij dient. God vraagt om Zijn eer: „Ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer?”

Een aardse vader moet geëerd worden om Gods wil, maar hij speelt met Gods eer, als hij zijn kinderen rustig laat doen wat zij willen.

Zijn we dan klaar met de harde tuchttoetsing?

Ongelukkig wie denkt enkel met de vuist of met een krachtig woord het gezag te handhaven. Liefdeloos en ongeestelijk is zo iemand. Tuchteloosheid is gemis aan de beleving van de vreze Gods. God is een God van recht en genade. Wie het recht Gods voorbij gaat in het gezin, zal de gevolgen ondervinden. Maar daarom zal de tucht alleen recht beoefend worden in de vreze des Heeren. En we zouden wel zeer eenzijdig zijn, als we daarover een volgende keer zouden zwijgen.

Ds. Slagboom

Gods Woord en het gezin

6

Gezin zonder tucht.

Van de gezinnen, die ons in Gods Woord getekend worden, geeft het gezin van Eli ons wel een droevig beeld te zien. Zijn zonen leven op het terrein van het heiligdom. Zij bekleden een heilig ambt. Als priester dienen zij op de plaats, waar de naam des Heeren geofferd en gebeden wordt. Hun leven is omringd met de heiligheden des Heeren en hun naam kan tot een zegen zijn.

Echter het tegendeel is waar. Door hemeltergende gruwelen maken zij zichzelf tot een vervloeking. Ze worden kinderen van Belial genoemd. Zij rekenen in niets met de Heere en leven de lusten van het vlees uit. Zonder schaamte nemen zij van de offers, die door het volk gebracht worden. Daardoor zorgen ze, dat de dienst der offeranden in verachting komt. En dan... ze maken het heiligdom Gods tot een huis van ontucht. Zij geven zich af aan de vrouwen, die in de buurt van de tent der samenkomst loeren tot verleiding.

God Zelf laat het bekend maken, dat tuchteloosheid in het gezin van Eli mede oorzaak van deze ontstellende ontwikkeling geworden is: „Want als zijn zonen zich hebben vervloekt gemaakt, zo heeft hij hen niet eens zuur aangezien”.

We gaan Eli niet zwarter tekenen dan hij is. We lezen wel degelijk van hem, dat hij zijn zonen vermaand heeft. Zelfs heeft hij hen ernstig gewezen op het wraakgericht dat komt. Maar... ten eerste te laat, en ten tweede te slap! Hij komt niet op voor de rechten des Heeren tegenover zijn zonen en laat ze uiteindelijk begaan.

Een verwoest gezin, het gevolg van deze slapheid. Donker breidt zich het oordeel uit over Eli's huis. Niemand behoeft hier uit op te maken, dat Eli voor eeuwig verloren is. Toch komt zijn slapheid hier uit als een waarschuwing voor alle tijden.

Als we in plaats van „voor alle tijden” zetten: „voor deze tijd” zal dit weinig verzet ontmoeten! Alle tijden door zijn er tuchtloze gezinnen geweest, maar het ontbreken van tucht is rondweg openbaring van de geest van de ze tijd geworden. Niet los te denken van de gezagscrisis, die zich vooral na de laatste oorlog in alle gelederen vertoont. De kronen rollen over straat. Kronen van koningen. Luister eens naar de revolutionaire klanken, die we vandaag weer kunnen horen, over ons koningshuis. Wat dat betreft, is er weer niet zo veel nieuws onder de zon. Kronen van allerlei gezagsdragers. Denk aan de provos, die toch maar zo weinig mogelijk te gengegaan moeten worden.

Met is met de vader- en moederkronen al niet beter gesteld. Tucht is handhaving van het ouderlijk gezag. En als het gezag niet recht funktioneert of verwordt tot diktatuur of vervalt in bandeloosheid, dan zal de tucht niet gevonden worden zoals God deze vraagt. Van diktatuur over de kinderen hebben we niet zoveel last in onze dagen, er is meer de geest van bandeloosheid. Het beeld van de onbandige koe uit Hosea's dagen doet

steeds meer op, ook in de gezinnen. En laten we het nooit vergeten, dat diktatuur en bandeloosheid dicht bij elkaar liggen dan wij vaak denken. Het niet handhaven van het gezag brengt de ruïne, waarop de diktatuur zijn huis bouwt. Trouwens, tuchteloosheid in het gezin brengt reeds direkt een diktatuur over de kinderen, n.l. van de zonden, die het vlees gaat uitleven.

Waar de band van het gezag wordt losgemaakt door de ouders, daar gaan de kinderen als vanzelf de band losmaken van de geboden in dit leven. 't Is heus niet het huis van Eli alleen dat openbaar komt in heilighedschennis en ontucht. De tuchteloosheid openbaart nu nog vaak grote zonden. De kinderen hebben feitelijk niets anders geleerd dan te doen wat goed is in hun ogen, omdat de tucht hen niet geleid heeft.

Zien we niet dagelijks de droevige voorbeelden van de tuchteloosheid in veel gezinnen? Vader en moeder hebben niets in te brengen. De kinderen gaan de deur uit 's avonds en zeggen niet waarheen. Even klinkt het: „Ik ga weg”. U voelt hoe hier de verhouding al omgedraaid wordt. Ze vragen niet: mag ik weg? Ze zeggen het en nemen zo de vrijheid naar hun eigen goedgevoelen. Ze bepalen zelf wat ze doen. En dat maar niet als ze negentien of twintig jaar zijn, maar 't behoort niet tot de zeldzaamheden als dit al aanvangt bij een leeftijd van elf of twaalf jaar.

Er is een „gezellige” avond van de zaak. Cabaret, toneel zal de avond vullen. Door en door werelds, de sfeer. De vaders weten in hun hart wel: mijn zoon hoort er niet. Een flauw protest. De jongen weert het af. Hij

Een nauwkeurige wandel

3.

Nogmaals willen we naar Boston luisteren. Wij hebben de juiste betekenis van een nauwe wandel aangetoond, en willen nu vaststellen, dat zij rechtmatig en noodzakelijk is.

Ten eerste. Zulk een wandel is rechtmatig, hoewel hij geleidelijk minder in de wereld gezien wordt, en velen er met een boos oog op zien. Wij echter willen de rechtmatigheid van een nauwe wandel verdedigen. Beschouw daarom:

1. De oneindige majesteit van God, aan Wiens geboden wij ons strikt te houden hebben. „Ik ben de Heere uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb” (Ex. 20 : 2). Zal niet ieder mens, de bevelen die hem door zijn vorst gegeven zijn, uitvoeren, afgezien van wat hij doet met de bevelen van anderen? De oneindige afstand tussen God en ons rechtvaardigt ten volle een nauwkeurig opvolgen van alle Zijn geboden, een onbuigzaam gehoorzamen aan Zijn wil in elk opzicht, zelfs indien de hele wereld gehoorzaamheid zou weigeren. Waar de majesteit Gods recht beschouwd wordt, zal dat ons

verplichten tot nauwkeurige gehoorzaamheid, zonder tegenspreken en zonder uitvluchten.

2. Beschouw het gevaar, dat gij loopt door af te wijken. Weeg de zaken af in een zuivere weegschaal. Leg het grootste verlies in de wereld in de ene schaal, en het ongenoegen van God in de andere. Is dat niet genoeg om een wijs mens tot het besluit te brengen het ongenoegen Gods te ontfopen en te staan naar een nauwe wandel? Zo lang het ongenoegen Gods méér te vrezen is dan dat van de wereld, zolang zal godsdienstige nauwgezetheid rechtmatig wezen.

3. De rechtmatigheid van een nauwe wandel kunt gij vinden in het leven van Christus in de wereld. Was het een heilig leven of niet? Zekerlijk dat was het, want Hij kon zeggen: „Ik doe altijd wat Hem welbehaglijk is” (Joh. 8 : 29). Was het rechtmatig? Was Hij te veroordelen als te nauwgezet te zijn? Indien zijn leven rechtvaardig was, hoe kunnen zij dan veroordeeld worden, die Zijn leven tot hun voorbeeld maken? Hij gaf ons dat voorbeeld opdat wij Zijn voetstappen zouden

navolgen, hoewel wij niet ten volle naar Zijn voorbeeld leven. Waarlijk de wonden die de vleselijke wereld toebrengt aan de nauwe wandel der christenen, gaan door de zijden van Christus Zelf, Die meer nauwgezet was dan zij kunnen bereiken. De wereld zal er rekenschap van moeten geven, want „Hij zal gericht houden vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben”.

4. Beschouw des mensen staat van rechtheid. Het is voor ieder wezen geoorloofd naar Zijn volmaaktheid te staan. Hoe kan het dan een misdaad in een mens zijn naar volmaaktheid te streven? Nu, de volmaaktheid van de mens ligt niet in de godsdienstige nauwkeurigheid, die wij tevoren beschreven hebben. Doch die is hierin gelegen, dat de eer van God het voornamste einde van de mens is, en dat de mens God verheerlijkt door overeen te stemmen met Zijn wet, de eeuwige regel van gerechtigheid. Hoe meer hij aan de wet gelijkvormig is, hoe meer hij aan dat doel nabij komt. Eindelijk, wanneer hij gekomen is tot een volle nauwkeurige gelijkvormigheid daaraan, dan is hij tot volmaaktheid gekomen. Dit was de weg, die God de onschuldige Adam had gezet, en hij viel door af te wijken van zijn stipte gehoorzaamheid. Hoe kan strikte gehoorzaamheid dan zo kwalijk bejegend worden in de wereld?

Of is de wereld boos omdat sommigen trachten uit hun puinhoop te geraken, en dat zij, hoewel helaas, langzaam gaan in de weg tot hun volmaking?

Hierna handelt Boston nog over de noodzakelijkheid van een nauwe wandel, maar dat willen we bewaren tot de volgende keer.

B.

EMANUELS ONDERTROUW

1.

Emanuel's ondertrouw
of

een ontdekking hoe het zich toedraagt in en na de ondertrouw van dat wonderlijk, groot en gewenst huwelijk tussen de allerheerlijkste, schoonste en gezegendste Koning EMANUEL en de allerschuldigste, mismaakste en overspeligste onder de vrouwen, vervat in 7 brieven,

door

één, die zich nutter acht nooit geboren dan aldus nooit ondertrouwd te zijn.

Van

JOHANNES VAN DER KEMP

Zo luidt de titel — in tegenwoordige spelling en woordkeus — van een werkje, dat al sedert vele jaren niet meer te verkrijgen is.

Het schijnt vrij onbekend te zijn. In de Chr. Encyclopedie, 2e druk, wordt het niet bij de werken van Van der Kemp genoemd. Wij ontlenden aan die Encyclopedie het volgende. Van der Kemp werd te Rotterdam geboren in 1664 en overleed op 17 november 1713 te Dirksland. Hij werd daar predikant in 1692. Hij heeft naam gemaakt door zijn boek: De Christen geheel en al het Eigendom van Christus in leven en sterven, vertoond in 53 predikatiën over de Heidelbergse Catechismus, herhaalde malen herdrukt. De catechismus is volgens Van der Kemp de doodsteek voor hen, die naar verandering streden. Als kleinere werkjes worden genoemd: Verborgenschap van de Verbonden Gods, Brief over de rechtvaardigmaking, Drie ondervindelijke brieven en Schets en Gebouw der Voorbeelden.

Een vriendin schreef „Emanuel's ondertrouw” zeker 15 maal over voor familie en bekenden, omdat het niet meer in de boekhandel verkrijgbaar was en zij het jammer vond, dat zo iets verloren raakte. Door haar kregen wij dit werkje voor het eerst in handen.

Zij schrijft ons het volgende: Toen ik dat stuk voor het eerst las, kon ik het wonder niet op, dat iemand, die zólang tevoren geleefd heeft, zó kon weergeven wat er in mijn binnenste was omgegaan, zakelijk en soms ook woordelijk. Lees eens met aandacht die 4 regels

van dat kleine versje voorin: zo ras enz. Wat een duidelijke taal en juist toen ik in zo'n doolhof van stellingen verward geraakt was. Dit versje luidt als volgt:

Zo ras Emanuel mijn hart in liefd' ontvonkte
En met zijn keurig oog mij liefelijk toelonkte,
Toen gaf ik Hem mijn hart, mijn lijf, mijn goed, mijn trouw
En dus werd Hij mijn Man en ik Zijn echte vrouw.

Verder schrijft genoemde vriendin in een andere brief over dit werkje nog het volgende: Het is een kostelijk stuk, enkel levenservaring. Mij spreken deze brieven bijzonder aan, omdat daarin een periode in mijn leven wordt beschreven en wel van 1917 tot 1930. Toen de Heere in 1917 in mijn grote zielenood Zijn Zoon openbaarde, heb ik Hem boven alles lief gekregen, Hem als mijn Zaligmaker aanvaard en heb ik Hem op Zijn nodiging van harte het jawoord gegeven. Wateen blijdschap. Ik dacht, dat nu alle strijd voorbij was en meende met deze bruid een gelukkige en voorspoedige toekomst tegemoet te gaan. Maar ook bij mij heeft die rust niet lang geduurd. Door onkunde, het bederf des harten en het luisteren naar de bedrieger kwam ik in dezelfde toestand terecht als deze bruid beschrijft in haar tweede brief. Wat was ik ongelukkig, het was (m.i.) maar een verstandsverlichting geweest en nu zou ik Hem, Die ik toch boven alles had lief gekregen, eeuwig moeten missen. Ook heb ik mijn nood geklaagd aan enigen van Gods kinderen. Die hebben alles geprobeerd om mij te troosten, maar met mijn jamaars wees ik alle troost af. Dat heeft lange tijd geduurd, totdat eindelijk een christin mij de raad gaf om de Heere te vragen, of Hij licht wilde geven over Zijn eigen werk. Die goede raad heb ik ook opgevolgd en het heeft de Heere behaagd Zich weer bij vernieuwing te openbaren in Zijn trouw en liefde. Wat ben ik toen beschaamd geworden, hoe kon ik toch aan de liefde twifelen van Hem, in Wie nooit onrecht was bevonden, daar Hij mij toch Zijn Woord had gegeven. Ik heb mezelf diep verfoeid en net als de bruid gevraagd, of de Heere mij bewaren wou, om toch nooit Zijn liefde weer te verdenken. Toen heb ik me weer opnieuw aan Hem verbonden en heb gezegd: *de Heere heeft Zich vrijwillig verbonden aan Zijn Woord en werk en kan dus niet meer van mij af.* Hij kan Zichzelf niet verloochenen.

Dit is al jaren geleden. De strijd kan nog zwaar zijn. De oorblazer spant steeds samen met mijn bedorven bestaan om de Heere maar te beschuldigen en dan is er in mij geen kracht tegen die grote menigte. Nog kort geleden was de strijd zó zwaar, dat ik zeide: Heere als U me niet vasthoudt, ben ik tot alles in staat. Gelukkig laat de Heere me niet aan mezelf over en geeft dan met de verzoeking ook weer uitkomst. Maar na 1930 is het tot een gehele ontkenning niet meer gekomen, waarvoor ik de Heere dankbaar ben. Naar die tijd kan ik niet meer terug verlangen, mijzelf heb ik toen benadeeld, Gods volk bedroefd met mijn tegenspreken, maar wat het ergste is, de Heere heb ik onteerd door meer gehoor te geven aan de leugenaar dan aan Zijn Woord, dat vast en zeker is.

Tot zover onze vriendin.

B.

Leestafel

Dr. H.F. Kohlbrugge: DE EENVOUDIGE HEIDELBERGER. Uitgave van T. Wever te Franeker. Kohlbrugge is een bekend figuur uit de kerkgeschiedenis van de vorige eeuw. Hij nam een aparte plaats in. Jarenlang was hij predikant van de Nederlands Gereformeerde gemeente te Elberfeld. Hij heeft zijn werk nagelaten, dat van grote waarde was. We hebben hier in dit boek preken, schetsen van preken en verklaringen van de Heidelbergse Catechismus. We moeten niet denken aan een doorlopende behandeling van alle vragen en antwoorden. Over de eerste zondag zijn er 11 preken en schetsen. Vervolgens handelt Kohlbrugge over de zondagen 1 en 31, dan over de zondagen 1-6, verder tweemaal over zondag 6 en zo gaat hij voort. Verschillende zondagen komen niet in het werk voor: 7-10, 22, 24, 26, 27, 31-38, 44 en 46-52. We moeten hierbij niet vergeten, dat Kohlbrugge niet zelf dit werk heeft uitgegeven. Dr. P.A. van Stempvoort zegt in

een woord vooraf o.a.: Wij menen, dat het een ereschuld tegenover het levenswerk van Dr. Kohlbrugge was, om zijn overal verspreide en ten dele nog nimmer uitgegeven Catechismuspreken te verzamelen, zo mogelijk, en opnieuw te vertalen en uit te geven.

Kohlbrugge legde sterk de nadruk op de noodzaak van de zaligmakende kennis van de drie stukken. Hij sprak ontdekkend, maar ook vertroostend en aansporend. We lezen b.v. op bladz. 121, waar hij eerst de vraag stelt: Gij weet niet, of gij wel tot Gods uitverkorenen behoort? het volgende: Dat behoeft u niet op te houden, want, zo gij daartoe behoort, zal Hij Zelf u daarvan wel verzekeren op Zijn tijd. Al zei de Heere heden Zelf tot u: Ik heb u verworpen, dan moest gij nochtans aan de deur der genade blijven liggen, want het heden der genade is nog niet voor u vervlogen!

Kohlbrugge had veel op met de Catechismus. We lezen op bladz. 111/112: In Zijn grote genade en barmhartigheid schonk de Heere ons bovendien onze kostelijke Heidelbergse Catechismus en de zeven en dertig artikelen van onze heerlijke Nederlandse Geloofsbelijdenis, opdat — waar er honger en dorst in ons ontstaat naar Gods waarheid en de Heilige Geest is begonnen ons te leren geloven in de Heere en Zaligmaker Jezus Christus — wij uit deze geschriften zouden kunnen zien, dat hetgeen de Heere ons leert, in niets verschilt van hetgeen Hij aan die kinderen God heeft willen leren, die ons deze heerlijke belijdenisgeschriften hebben meegegeeld met opoffering van hun eigen goed en bloed. Is er nu een kind, dat in de Heilige Schrift nog niet zo recht de weg kan vinden, die het toch gaarne zou kennen en beleven, dan neme zulk een kind de Catechismus ter hand. Daaruit zal het alles kunnen leren wat wij weten moeten, een heerlijke onderwijzing en beschrijving van hetgeen de ware Evangelieprediking moet bevatten en van de wijze, waarop deze aan de gemeente moet worden gebracht.

Er zijn opmerkingen te maken. Om een voorbeeld te noemen. Op bladz. 101, onder 8, zegt Kohlbrugge: dat Hij alleen naar Zijn Godheid de last van Gods eeuwige toorn tegen ons heeft kunnen dragen en ook alleen als God voor ons de gerechtigheid en het leven verwerven kan. Antwoord 17 van de Heidelbergse Catechismus zegt het anders, n.l.: opdat Hij, uit kracht Zijner Godheid, de last van de toorn Gods aan Zijn mensheid zou kunnen dragen..... In overeenstemming daarmee zegt Kohlbrugge o.a. op blz. 150: Zo moest Hij dus waarachtig God zijn, opdat Hij uit kracht Zijner Godheid de last van Gods eeuwige toorn tegen de zonde der mensheid tegen onze zonde, aan Zijn mensheid kon dragen! Nog een enkele opmerking. Op blz. 139, onder, staat: Hij moet ook voor zichzelf van zonde noch gerechtigheid iets weten. Dit is vermoedelijk een drukfout, want bedoeld moet zijn: zonde noch ongerechtigheid. Het is ook jammer, dat hier en daar Heer staat, waar wij graag Heere zouden lezen. Het is een belangrijk werk, waarvan veel goed te zeggen valt en dat we van harte kunnen aanbevelen.

Het is een tweed, ongewijzigde druk, waarin de oude spelling nog is gebruikt, maar dat is in dit geval geen bezwaar. Dat staat in verband met het drukproces. Het werk heeft een omvang van 472 pagina's, is gebonden in een linnen band en kost f 22,50. Wie het zich uiterlijk 15 februari a.s. aanschaff, betaalt slechts f 19,50.

B.

1517 1967

450 jaar Reformatie

ter gelegenheid hiervan zal in 1967 bij ons verschijnen:

GEEN AARDSE MACHT

Een prachtig gebonden boek, met stofomslag.
Intekenprijs f 6,95

Inhoud:

Reformatie als maatschappelijke kracht (Drs. J.J. Bos, socioloog, Ned. Herv.).
Nadere Reformatie (Ds. L. Huisman, Ger. Gem.).
Reformatie-bewegingen onder het Oude Testament (Ds. W.L. Tukker, Ned. Herv.).
Reformatie in Rome? (Ds. H.J. Hegger, Geref.).
Het hart van de Reformatie (Ds. M. Baan, Chr. Geref.).
Evangelisatie onder Rome (Dhr. W. van Kranenburg, evangelist Ger. Gem.).
Reformatie, blijvende opdracht! (Ds. J. Keuning, Chr. Geref.).

Bestel nu bij uw boekhandelaar of bij

UITGEVERIJ VAN DER STOUW

Haarstraat 28 - Rijssen - Telef. 05480-2406

ADMINISTRATIEKANTOOR PETERS EN DE VRIES

Jac. v. Beierenstraat 9-11
NIEUW LEKKERLAND
Telefoon 01848-571

Verzorgt al uw: **BOEKHOUDINGEN
LOONADMINISTRATIES
BELASTINGZAKEN**

Bemiddelt in:

Hypotheken zonder verzekering
Aankoop schuldbrieven Bouwfonds
Ned. Gem. à 7 pct.